

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ

{ } Դանիս ամսուն մէջ երկրագործին ու պար-
տիպանին ընելիք :

Աս ամսէն կըսկսի երկրագործը
հետզհետէ իր աշխատութեան պտու-
ղը քաղել : Իսկ ընելու աշխատու-
թիւնները՝ մանաւանդ թէ զուար-
ճութիւնները՝ ասոնք են . նախ ամ-
սուս կէսէն ինչուան վերջը պիտի
հնձէ՝ ու ծեծէ ցորենն ու խոտը .
հնձելէն ետքը արտին մէջի հողերուն
կոշտերը փշրէ ու մէջը ցանէ շող-
գամ, լուբիա, սև ցորեն ըսուած
արմտիքը¹, աւելուկ², կորեակ³ ու
ձիակորեակ . ուշ տնկուած մնացո-
րեններուն արմատին քովերն ալ առ-
ջիններուն պէս փորելու ու հողով
ծածկելու է . նմանապէս որթերը
խեչակներու վրայ կապելու է՝ արմա-
տին քովի հողը կակըղցընելով ու աւել-
լորդ տերեւներն ու ճիւղերը յօտելով,
որպէս զի ողկոյզները բաց մնան ու
շուտով խայծուին : Այլ որ բարձր
տեղուանք ըրած շագանակի⁴ պա-
տուաստներդ⁵ բռներ են, թող որ
աճին . ու նայէ որ վայրի ծառին կամ
մայրանին՝ աւելորդ ճիւղերը կտրէս .
իսկ թէ որ պատուաստը չէ բռնած,
ան ատեն մայրանին վրայ քանի մը
ճիւղ թող որ մեծնան, որպէս զի գալ
տարի կարենաս անոնց վրայ նորէն
պատուաստել : Սեխը, վարունգն ու
դդումն ալ երբոր կըմեծնան, անոնց
տկար ճիւղերը կտրելու է, որպէս զի
գետնէն ծածած սնունդը մեծ ճիւղե-
րուն միայն երթայ : Վետինը թա-
ղուած սոխը՝ սխտորն ու պրասը հա-
նելու է : Ընթ տեղուանք տնկուած

կանանչեղէններուն՝ և նոր ցանուած
հունտերուն ջուր տալու է, որովհե-
տե արեւուն տաքութիւնը սաստիկ է
աս ամսուս մէջ, անձրև ալ քիչ ան-
գամ կուգայ :

Կենդանիներ պահողը աս ամսուս
մէջ պիտի ժողվէ շերամի խոզակները .
նմանապէս մեղուները խումբ խումբ
այլեայլ փեթակներ բաժնելն ալ աս
ամսուս մէջ կըլլայ : Հովիւը պիտի
նայի որ ոչխարները օրուան էն զով
ատենին արծելու հանէ, և շատ ա-
ղէկ կըլլայ թէ որ չմշակուած արտի
մը մէջ թողու զանոնք գիշեր ատեն
ալ . վասն զի աս ամսուս գիշերները
չոր ու պայծառ կըլլան և կենդանոյն
չեն փնասեր . թող որ ան արտերուն
մէջ աղէկ խոտ կըգտնեն ուտելու, և
իրենց աղքն ալ արտը շատ կըպարար-
տացնեն :

{ } Կաղիկ մեծցնողը պէտք է աս
ամսուս մէջ գետնէն դուրս հանէ
հրանունկին⁶, անեմոնին⁷, յակինթին՝
ու զբէնին՝ արմատներն ու սոխերը .
մեխակին ծաղիկը երբոր շուք տեղ մը
կեցած աղէկ մը կըմեծնայ, պէտք է
անիկայ կտրել, ու բոյսը նորէն ա-
րեւու մէջ դնել, որպէս զի տաշտա-
թաղ⁸ ընելու ճիւղերը աղէկ մեծ-
նան : Աղաղարներու⁹ և ածուներու՝
մէջ տնկուած ծաղկւոյններուն ալ ջուր
տալու է՝ բայց իրիկուան դէմ, որպէս
զի բոյսերը քիչ մը զովացած ըլլան :
{ } Կաղկրներուն հողերն ալ միշտ փո-
խելու, կամ մէջը աղբ խառնելով պա-
րարտացընելու է . բայց աս բոսս
պէտք է ընել արեգդէմ ու բաց տե-
ղուանք . և աղբը խառնելէն ետքը
միշտ ջուր տալու, և ամառուան մէջ
չորս հինգ անգամ տակնուվրայ ընել-
լու է աս հողերը, որպէս զի խառ-
նած աղբին մէջ գտնուած այրող նիւ-
թերը մարին :

1 Պիւլէ :

2 Գարա պողպայ :

3 Սիւփիւրի :

4 Տարը :

5 Բէսպանի :

6 Ա :

7 Մարսն կըսուի ան

վայրի կամ ընտանի ծա-

ռը, որուն վրայ կըպա-

տուաստես կամ կըմիա-

ցընես ուղած ծառիդ

ճիւղը . և աս ճիւղը բուն

պատուաստ կըսուի :

1 Զաւլաւաթ :

2 Տիւնիւն լիւնի :

3 Նիւման :

4 Սիւմպիւ :

5 Տաւուրմա :

6 Սագա :

7 Թարս :

Վեպի Կալի եղած որդերը՝ Նարդեր-
հարս :

Ըսենուի յայտնի է թէ որչափ
քնաս կրնեն հողուն տակի որդերը
բոյսերուն, որ շատ անգամ ցանուած
հունտերը կուտեն կրփճացրնեն : Ը

սոնք ջարդելուն կերպը աս է . երբոր
կուղես տեղ մը հունտ ցանել, ջրին
մէջ քիչ մը կիր՝ խառնէ, ու ցանելու
տեղդ անով ջրոտէ : Վանի մը վայր-
կեանէն բոլոր որդերը դուրս կելնեն,
ու գետնին երեսը կըստակին : Ը
կերպով կրնան ջնջուիլնաւ գէշ սուն-
կերը :

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՇԽԱՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ուսմիշ գետին Կալի ճամբան :

Ըս մեր դարուն էն երեւելի և ամէն
ատենուան զարմանալի շէնքերուն
մէկն է Ուսմիշ գետին տակի ճամ-

բան, որ անգղիարէն Բընէլ կըսուի :
Մարդուս ճարտարութիւնը և շա-
հասիրութիւնը մէկտեղ եկած՝ աս